

Блажкевич А.Л.

*кандидат історичних наук,
науковий співробітник,*

*Національна юридична бібліотека
Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського*

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ ІНФОРМОВАНOSTІ ГРОМАДЯН У ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЮРИДИЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ НБУВ: ЗАВДАННЯ, ПРОДУКТИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Серед установ, які володіють певними документно-інформаційними ресурсами з питань права в Україні, бібліотеки належать до найбільш доступних (фінансово, географічно – наявністю у більшості населених пунктів) і забезпечують реалізацію конституційного права людини на інформацію. Діяльність бібліотек з надання доступу до достовірної, повної та оперативної правової інформації, зокрема поширення офіційних правових документів органів державної влади та місцевого самоврядування, сприяє підвищенню рівня правової інформованості різних верств суспільства та має на меті формування у громадян високого рівня правової культури.

Правова культура суспільства – це різновид і невід’ємна частина загальної культури, що становить систему духовних і матеріальних цінностей у правовій сфері, збережених, накопичених та розвинених суспільством завдяки постійному вдосконаленню заходів інформаційного, просвітницько-освітнього характеру з урахуванням загальнолюдських правових цінностей.

Питання, пов’язані з формуванням правової культури населення, дослідження правової проблематики розглядаються такими науковцями, як В. Горовий, Ю. Половинчак, Н. Іванова, О. Пестрецова та ін., які акцентують увагу на науково-практичних засадах акумуляції в бібліотеках різновидової, в тому числі правової, електронної інформації, особливостях надання доступу до правової інформації громадянам України.

Мета дослідження – висвітлення діяльності Національної юридичної бібліотеки Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського в контексті правового розвитку українського суспільства.

Національна юридична бібліотека – структурний підрозділ Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (далі – НЮБ НБУВ), який забезпечує акумуляцію та ефективне використання документально-інформаційних ресурсів на всіх видах носіїв, що містять правову інформацію, а також інші ресурси інформації, суміжні за своєю змістовною основою з правовими, які сприяють удосконаленню правотворчої діяльності в Україні, вивченню громадської думки про ефективність правотворення, суспільні потреби в його вдосконаленні, перспективи його розвитку в контексті суспільної еволюції.

У своїй діяльності НЮБ керується Конституцією України, законами України, актами Президента України та Кабінету Міністрів України, іншими нормативно-правовими актами, наказами НБУВ.

Пріоритетними напрямками діяльності НЮБ є сприяння утвердженню й розвитку національної правової традиції, розширення доступу до правових інформаційних ресурсів усім категоріям громадян, ефективне використання цих ресурсів у практиці суспільного життя з метою розвитку демократичних основ державного управління та демократизації українського суспільства.

Основні завдання НЮБ – це акумуляція у бібліотечних фондах правової інформації на всіх видах носіїв; забезпечення ефективного доступу до документного, наукового, інформаційно-аналітичного ресурсу правової та необхідної в реалізації правових відносин суміжної з нею іншої інформації; сприяння вдосконаленню комплектування фондів НБУВ новою правовою інформацією; організація представлення інформаційних ресурсів, що відображають національну правову традицію; здійснення навігаторських функцій в інтересах замовників по вітчизняних ресурсах правової інформації та відповідних ресурсах інтернет-інформації; сприяння реалізації національно-освітніх та науково-популярних програм у сфері правового забезпечення розвитку суспільства.

Для виконання основних завдань НЮБ формує довідково-інформаційні фонди та банки даних документально-інформаційних ресурсів, які містять правову інформацію; бере участь у внутрішньодержавному та міжнародному обміні інформацією з правових питань; проводить культурно-просвітницьку діяльність, організовує лекторії, читацькі, наукові конференції, «круглі столи», тощо; надає в установленому порядку організаційні, методичні, консультаційні та інші послуги (в тому числі платні); співпрацює з іншими бібліотеками України незалежно від їх підпорядкування, а також навчальними закладами, науково-дослідними (науково-технічними) установами України та інших держав; проводить іншу діяльність, що випливає з її основних завдань.

Національна юридична бібліотека видає багато правових інформаційно-аналітичних видань, зокрема: «Влада для громадян»; «Громадська думка про правотворення»; «Безпека підприємництва» та інші спеціальні видання згідно з потребами замовників.

Зокрема, «Влада для громадян» пропонує юридичні консультації з питань авторського права, банківської, господарської та підприємницької діяльності, нормативної бази приватизації, підтримки інноваційної діяльності, податкової політики, правових питань інвестиційної діяльності тощо. Матеріали готують Департамент комунікацій влади та громадськості Секретаріату Кабінету Міністрів України та Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ) Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Бюлетень оперативних матеріалів на базі аналізу правової електронної інформації «Громадська думка про правотворення» видається з квітня 2011 року. Засновники бюлетеня Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Національна юридична бібліотека. У Бюлетені широко висвітлюються питання правової аналітики, закони та законопроекти, статті на правову тематику.

Національна юридична бібліотека задовольняє інформаційні запити органів державної влади, громадських організацій, наукових працівників та експертів, пов'язані з конституційним процесом в Україні. У бюлетені інформаційно-аналітичних матеріалів «Конституційний процес в Україні:

політико-правові аспекти» висвітлюється позиція влади, політичних партій та громадських організацій, думки експертів, а також матеріали для дослідження конституційних процесів зарубіжних країн.

Серед замовників інформаційно-аналітичної продукції НЮБ – найвищі та регіональні управлінські структури, наукові установи, громадські організації.

На сайті Національної бібліотеки ім. В. І. Вернадського в рубриці «Національна юридична бібліотека» пропонуються також багато юридичних інформаційних ресурсів, які подають правову електронну інформацію, зокрема, повні тексти 89 журналів і збірників наукових праць з проблем держави і права та юридичних наук; 4,5 тис. текстів авторефератів дисертацій з правової проблематики, захищених в Україні; 27 тис. реферативних записів про публікації вітчизняних фахівців з юридичної тематики; а також інші юридичні інформаційні ресурси (електронний каталог, повнотекстові ресурси, бібліографічна довідка); нормативні акти України в бібліотечній та суміжній галузях (Закони України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, тощо); нормативні акти України та міжнародні документи з проблеми дотримання авторських прав та питань інформаційної безпеки.

З 2012 року Національна юридична бібліотека має свою сторінку у популярній соціальній мережі Facebook, де оперативно та достовірно в режимі on-line подає свіжу інформацію про новини в законодавчій сфері, законопроекти та юридичні консультації для користувачів Facebook.

Таким чином, НЮБ НБУВ проводить величезну роботу з надання правової інформації в контексті забезпечення сучасних потреб громадянського суспільства.

Отже, підсумовуючи результати нашого дослідження, можна зробити висновки, що на сучасному етапі розвитку громадянського суспільства в Україні, важливу роль в правовому інформуванні громадян відіграє Національна юридична бібліотека НБУВ, яка надає правову юридичну допомогу та юридичні консультації для підвищення рівня правової та правозахисної культури громадян.

Давидова Л.В.

аспірант,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО ЯК СОЦІОСИСТЕМА І ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

Із організаційно-управлінського погляду видавництво, видавничо-господарська організація є соціально-господарським формуванням, суб'єктом певного соціоекономічного середовища, а його діяльність підпорядковується притаманним часу, соціоекономічним умовам, етнокультурним традиціям. Усе це позначається на особливостях його структури, добору кадрів, визначає місце в загальній системі і функціональну специфіку.